

Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности у Београду
Београд, Краља Милана 50

Сенату Универзитета уметности у Београду
Београд, Косанчићев венац 29

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

СПЕЦИФИЧНОСТ КОМПОЗИТОРСКОГ И ПИЈАНИСТИЧКОГ СТИЛА
СЕРГЕЈА РАХМАЊИНИВА У КОНТЕКСТУ ФОРМИРАЊА ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ
МИНИЈАТУРА ЗА КЛАВИР.

Кандидат: Александар Синчук

УВОДНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Александар Синчук, поднео је пријаву теме докторског уметничког пројекта 30. септембра 2019. године под називом: *„Специфичност композиторског и пијанистичког стила Сергеја Рахмањинова у контексту рада на његовим делима за клавир и њиховог јавног извођења“*.

На основу предлога Катедре за клавир Наставно-уметничко-научно веће Факултета музичке уметности дана 2.10.2019. године донело је одлуку о именовању Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта, у саставу:

мр АЛЕКСАНДАР СЕРДАР, редовни професор,
др МАРИЈА БУКИЋ, редовни професор,
др ум. БИЉАНА ГОРУНОВИЋ, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

Веће Факултета на седници од 3. јуна 2019. године утврдило је предлог одлуке о усвајању Извештаја Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта и одобравању теме докторског уметничког пројекта **Александра Синчука** под називом:

„*Специфичност композиторског и пијанистичког стила Сергеја Рахмањинова у контексту формирања интерпретације минијатура за клавир*“.

Сенат Универзитета уметности у Београду на седници од 25. јуна 2020. године донео је одлуку о одобравању рада на изради докторског уметничког пројекта и именовану мр Александра Сердара, редовног професора за ментора на изради докторског уметничког пројекта.

На основу обавештења ментора и предлога Катедре за клавир Веће Факултета на седници одржаној 7. септембра 2020. године донело је одлуку о именовану Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта **Александра Синчука** под називом: „*Специфичност композиторског и пијанистичког стила Сергеја Рахмањинова у контексту формирања интерпретације минијатура за клавир*“, у саставу:

мр АЛЕКСАНДАР СЕРДАР, редовни професор, ментор,
др ум. ВЛАДИМИР ЦВИЈИЋ, редовни професор, председник Комисије,
мр БРАНКО ПЕНЧИЋ, редовни професор,
мр МАРИЈА БУКИЋ, редовни професор,
др ум. БИЉАНА ГОРУНОВИЋ, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Александар Синчук (27. јули 1988. године, Руска Федерација) почео је интензивно да наступа широм Русије и у иностранству још као ученик московске *Централне музичке школе*. Током студија на *Московском државном конзерваторијуму П. И Чајковски* под менторством професора Валерија Пјасетског, А. Синчук је постао лауреат многих престижних пијанистичких конкурса. Између осталих, истичу се Прва награда на Међународном конкурс *Рахмањинов* у Москви и Златна медаља на Међународном конкурс *Владимир Хоровиц* у Кијеву.

После успеха на IV Међународном конкурс *Рахмањинов*, Александар Синчук успешно дебитује у Карнеги Холу у фебруару 2009. године. Данас се његови наступи одржавају у значајним концертним дворанама широм Русије, као што су Велика сала Московског конзерваторијума, Дворана Међународног дома музике Светланов у Москви,

Концертна сала Маријинског театра у Санкт Петербургу. Александар Синчук наступа широм Европе (у Шпанији, Великој Британији, Украјини, Италији, Немачкој, Аустрији, Словачкој, Србији и др.), као и на светској сцени: у САД, Порторику, у Израелу, Кини, Јужној Кореји итд. Пијаниста А. Синчук гост је бројних фестивала класичне музике као што су: Међународни фестивал „Лица савременог пијанизма” у Санкт Петербургу, БЕМУС у Србији, Охридско лето у Мекедонији, Московски музички фестивал младих, Piano Follies у Француској, Кинески међународни пијанистички фестивал, Музички фестивал у Братислави, Европски музички фестивал у Бугарској итд. Фебруара 2017. године учествовао је на церемонији затварања III Зимских светских војних игара у Сочију.

Пијаниста Александар Синчук сарађује са бројним руским и међународним симфонисјким оркестрима, укључујући Оркестар Маријински (Санкт Петербург), Национални филхармонијски оркестар Русије, Симфонијски оркестар Москве „Руска филхармонија”, Бранденбуршки државни оркестар из Франкфурта, Софијска национална филхармонија, Филхармонија младих Борислав Пашћан (Београд), а наступа са прослављеним диригентима као што су Владимир Спиваков, Дмитриј Јуровски, Валериј Гергијев, Вјачеслав Ређа, Дмитриј Василијев, Феликс Коробов, Фабио Мастранијело, Николај Ђађура, Алексеј Корнијенко, Анатолиј Левин, Валериј Пољански, Максим Ешкенази, Бојан Суђић, Урош Лајовиц, Ђорђе Павловић, Хауард Грифитс итд. Одржао је неколико светских турнеја: по градовима САД у периоду фебруар–март 2010. године са Московским симфонијским радио оркестром (34 концерта), солистичка турнеја по градовима Кине у два наврата (2016. и 2017. године), солистичка турнеја по градовима Србије под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије (2018. и 2019. године). Као истакнути уметник члан је жирија музичких фестивала.

Од 2014. године Александар Синчук се бави педагошким радом. Године 2015–2016. радио је као асистент на Државном московском конзерваторијуму *Чајковски*. Редовно одржава мајсторске курсеве у Европи, Америци и Азији. Од 2019. године предаје на Факултету музичке уметности Универзитета уметности у Београду.

Александар Синчук је снимио три ЦД издања камерне музике и један солистички ЦД. Солистички албум Александра Синчука, који садржи ремек дела руских композитора Чајковског, Скрјабина и Рахмањинова, снимљен је у Великој сали Московског конзерваторијума, а издао га је Classical Records 2014. године.

АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА – ЈАВНЕ УМЕТНИЧКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ И ПИСАНОГ РАДА

Јавно извођење докторског уметничког пројекта

Јавна уметничка презентација докторског пројекта Александара Синчука одржана је 29. октобра 2020. године у Великој сали Факултета музичке уметности у Београду.

Александар Синчук се представио као изузетан пијаниста, лауреат бројних светских клавирских конкурса, преневши у једночасовни наступ своје богато искуство са извођења по најпрестижнијим концертним дворанама. Клавирска дела Сергеја Рахмањина представљају фундаментални део пијанистичког репертоара. Истраживачки и извођачки делови уметничког рада су посвећени клавирским минијатурама Сергеја Рахмањина чији је траг у историји светског клавирског извођаштва неизбрисив. Кандидат је својим наступом истакао њихову изузетну, техничку, изражајну и стилску комплексност, приступио је изазову са темељном аналитичком припремљеношћу и у свирању показао високо професионалне, дубоко креативне, уметничке и техничке квалитете.

На концерту су изведена следећа дела:

Сергеј Рахмањин (1873-1943)

Комади-фантазије оп. 3

Музички моменти оп. 16

Прелиди оп. 23, бр. 2, 4, 5, 6

Етуде-слике оп. 33, бр. 8 и оп. 39, бр. 5

Јавна презентација докторског уметничког пројекта била је изузетан наступ на којем је А. Синчук демонстрирао техничку перфекцију у свим аспектима изражајности. Сопствени извођачки сензибилитет и богато искуство Александар Синчук је применио у свом докторском уметничком пројекту да истакне проблематику интерпретације музике руског композитора, пијанисте и диригента и да укаже на њихова могућа решења.

Анализа образложења докторског уметничког пројекта (писаног рада)

Образложење докторског уметничког пројекта Александра Синчука је написано као садржајан и зналачки обликован теоријски текст. Организовано је прегледно и сврсисходно, написано је на 51 страни, снабдевано функционалним бројем нотних примера (33) који на адекватан начин илуструју постављене тезе. Текст садржи следеће делове: апстракт на српском и енглеском језику, *Садржај*, *Увод*, затим следе два поглавља са укупно тринаест потпоглавља (*I Специфичност композиторског и пијанистичког стила Сергеја Рахмањинова*, *II Формирање интерпретације одабраних клавирских минијатура С. Рахмањинова*), *Закључак*, *Литература* са 25 библиографских јединица на руском, немачком и енглеском језику (стр. 52–53); следе, *Нотни* (6 јединица) и *Електронски извори* (3 јединице) (стр. 54), а на крају се налази *Биографија аутора* (стр. 55–56).

У **Уводу** (стр. 1–3) аутор образлаже избор теме, објашњава предмет и циљ свог рада, приступ анализи одабраних дела и методе истраживања, а такође је изнета и структура рада.

Прво од два централна, аналитичка поглавља, **Специфичност композиторског и пијанистичког стила Сергеја Рахмањинова** (стр. 4–15), састоји се од три потпоглавља. Најпре се разматра личност композитора, пијанисте и диригента Сергеја Рахмањинова, његов значај и место у (клавирској) музици 20. века (потпоглавље: *Сергеј Рахмањин – композитор и извођач*, стр. 4–5). Затим се разматрају проблеми интерпретације клавирске музике композитора (потпоглавље: *Проблеми интерпретације клавирске музике Сергеја Рахмањинова*, стр. 5–7) у чијем је првом плану проблем да извођачи перципирају клавирску музику Рахмањинова као музику „салонског типа”, без икакве дубине. На основу анализе клавирских минијатура Сергеја Рахмањинова, која обухвата широк спектар питања која се односе на мелодију и ритмичку организацију материјала, хармонију и микро и макро форму клавирских минијатура, идентификују се специфичне карактеристике композиторског и, што је још важније, пијанистичког стила Рахмањинова. Тврди се да пут ка овладавању стилем Рахмањинова лежи у познавању његових карактеристика и као личности и као уметника (потпоглавље: *Стилски аспекти музике Рахмањинова*, стр. 7–13).

Друго поглавље **Формирање интерпретације одабраних клавирских минијатура С. Рахмањинова** (14–49) такође се састоји од три потпоглавља и представља свеобухватан

поглед на клавирска дела С. Рахмањинова у којем аутор на основу сопственог искуства веома детаљно описује могући начин на који би требало приступити проучавању Рахамњиновљевих минијатура и грађењу њихове уверљиве интерпретације. Александар Синчук анализира два циклуса (*Комади-фантазије оп. 3*, стр. 16 – 29; *Музички моменти оп. 16*, стр. 29–42) и неколико прелида и етида-слика (поглавље: *Прелиди и Етиде-слике*, са потпоглављима *Грађење кулминације у Прелидима и Етидама-сликама*, стр. 43–47, *Педал у музици Рахмањинова*, стр. 48–49). Избором ових композиција за анализу обухваћени су сви периоди стваралаштва С. Рахмањинова и показана разноликост стваралачких обележја јединственог композиторовог стила.

У **Закључку** (50–51) системски се износе закључна разматрања читавог рада. Александар Синчук наглашава, да је вишеаспектно сагледавање музике С. Рахмањинова веома значајно када је реч о стварању уметничке интерпретације. Стваралаштво композитора који је живео у 20. веку захтева проучавање обимног материјала (видео и аудио снимци, бројна литература, записи савременика итд.), који нас приближава његовој личности, његовом специфичном композиторском и извођачком стилу.

ОЦЕНА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА

Александар Синчук се у свом докторском истраживачком пројекту усредредио на разумевање стваралачког, композиторског принципа Сергеја Рахмањинова у циљу тумачења начина интерпретације његових дела. Резултати овог рада веома су вредан допринос клавирској уметности, будући да су дела руског композитора фундаменталан део пијанистичког репертоара. Резултати овог рада, идеје и закључци треба да послуже као основ за инспирацију пијанистима који изводе дела Рахмањинова, и настоје да усмеравају извођаче, професоре наставнике и студенте клавира да на дубљи начин разумеју композиторски и пијанистички стил руског уметника.

Писани део докторског уметничког пројекта је стручни рад написан прегледно јасним стилем, у којем кандидат темељно, са теоријским знањем, на аргументован начин износи важне, кључне информације и тумачења интерпретативних, практичних питања.

Извођење врло сложеног и значајног репертоара пијанистичке литературе представило је Александра Синчука као веома виртуозног и креативног уметника са великим професионалним знањем и вештином.

КРИТИЧКИ ОСВРТ РЕФЕРЕНАТА

Веома упечатљив клавирски реситал Александра Синчука отворио је низ питања у вези са интерпретацијом дела једног композитора. У свом извођењу демонстрирао је техничку прецизност са интензивним, пуним звучањем, богату имагинацију и указао је на нов приступ клавирском звуку.

У писаном делу рада приметна је потреба за детаљном анализом која је изнедрила бројне инетресантне, нове закључке о извођачком аспекту клавирских минијатура посматрањем композиторског и пијанистичког стила Сергеја Рахмањинова.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Докторски уметнички пројекат Александра Синчука резултат је захтевног и комплексног уметничког и теоријског истраживања, а аутор је његовом реализацијом остварио вредан уметнички резултат и дао допринос практичном решавању проблематике везане за композиторски и пијанистички стил Сергеја Рахманинова.

Јавна презентација одабраног програма представљала је јединствен уметнички доживљај, приказавши кандидата као изузетног пијанисту, чије је извођење врло значајних и захтевних дела клавирског репертоара било презентовано уз техничку беспрекорност, осмишљеност музичког текста, врхунску виртуозност и одмерену емотивност. У писаном делу рада су била постављена и решена важна питања у вези са стварањем интерпретације дела једног од најзначајнијих аутора у клавирском репертоару.

На основу свега изнетог Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Александра Синчука констатује да јавна уметничка презентација докторског уметничког пројекта и писани део докторског уметничког пројекта представљају драгоцен допринос уметничкој области пијанистичке извођачке праксе те да у потпуности одговарају захтевима докторских уметничких студија.

Комисија једногласно позитивно оцењује завршни докторски уметнички пројекат „*Специфичност композиторског и пијанистичког стила Сергеја Рахмањина у контексту формирања интерпретације минијатура за клавир*“ кандидата Александра Синчука и предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду да га прихвати и одобри његову одбрану.

Комисија:

.....
Mr Александар Сердар,
Редовни професор ФМУ,
ментор

.....
Др ум. Владимир Цвијић,
Редовни професор ФМУ

.....
Mr Марија Ђукић,
Редовни професор ФМУ

.....
Mr Бранко Пенчић,
Редовни професор ФМУ

.....
Др ум. Биљана Горуновић,
Редовни професор Академије уметности у Новом Саду